

Олена Василівна Циганенко
аспірант кафедри управління
Сумського державного університету

ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Анотація

Визначено роль та особливості екологічної політики держави згідно концепції екологічно збалансованого розвитку, розглянуто ряд екологічних проблем та запропоновано цілі сучасної екологічної політики щодо забезпечення переходу до сталого розвитку економіки та впровадження екологічно збалансованої системи природокористування.

Для України реалізація Національної стратегії переходу на модель сталого розвитку є надто актуальною. Необхідність розробки та впровадження політики екологічно-сталого розвитку в Україні викликана як міжнародними зобов'язаннями, так і внутрішніми соціально-економічними й екологічними реаліями.

Україна посідає одне з перших місць у світі за рівнем споживання природних благ – енергії, води, корисних копалин – на одиницю ВВП. Так, ресурсомісткість вихідного національного продукту в 3 рази перевищує світовий рівень, а на одиницю ВВП витрачається майже тонна природних ресурсів, тоді як у США – 3 кг. Загальне енергоспоживання на одиницю ВВП в Україні в 1,8 разів більше, ніж в Росії, в 3,5 разів більше, ніж в Польщі, в 8,3 разів вище, ніж у розвинутих країнах Європи, причому за останні 20 років енергомісткість одиниці ВВП України збільшилась майже вдвічі. При цьому, незважаючи на скорочення виробництва за останні десять років відбулось збільшення питомої ваги викидів і скидів забруднюючих речовин у навколишнє середовище на одиницю виробленої продукції. Наприклад, в розрахунку на одиницю ВВП зросли у 3,6 рази обсяги скидання стічних вод комунального господарства [1]

Недооцінка сьогодні значення екологічних проблем та природно-ресурсної

бази суспільного відтворення призводить до виснаження і деградації природного середовища в майбутньому, що в свою чергу, ліквідує майбутні виробничі та соціальні можливості.

Визначення місця й значення державної екологічної політики вимагає аналізу її формування та реалізації у сучасних умовах.

Екологічна політика - це концептуально цілісна сукупність видів і форм суспільної діяльності, спрямованої на збереження природного середовища існування людини, гармонізацію взаємовпливів суспільства і довкілля, формування відношення суспільства до природи з метою її захисту й розвитку.

Більшість науковців не тільки поділяють думку щодо важливої ролі екологічної політики у формуванні сучасного економіко-соціального розвитку та добробуту країни, але й підкреслюють необхідність швидшого її приведення у відповідність до сучасних вимог.

Дослідження щодо сучасної екологічної політики повинні спиратись на чинне законодавство, зокрема Концепцію Стратегії національної екологічної політики України на період до 2020 р. та проект Стратегії, адже саме в цих рамках відбуватиметься її реалізація.

Згідно з Концепцією метою екологічної політики є стабілізація і поліпшення екологічного стану території держави шляхом утвердження національної екологічної політики як інтегрованого фактора соціально-економічного розвитку України для забезпечення переходу до сталого розвитку економіки та впровадження екологічно збалансованої системи природокористування.

Цілі сучасної екологічної політики визначені як:

- захист здоров'я населення від техногенного та антропогенного навантажень;
- удосконалення системи інтегрованого екологічного управління щодо інтеграції екологічної складової до програм розвитку секторів економіки;
- розвиток екологічно збалансованого використання природних ресурсів;
- екологічна безпека, усунення зростання навантаження на навколишнє природне середовище у зв'язку з економічним зростанням;

- регіоналізація екологічної політики.

Зацікавленість господарюючих суб'єктів у впровадженні маловідходних і ресурсозберігаючих технологій, у випуску екологічно чистих («зелених») товарів, поширенні екологічного менеджменту має постійно стимулюватися. Потрібна дійова державна спонукально-примусова, злагоджена система адміністративно-законодавчих і економічних, ринкових інструментів екологічного регулювання. Завдяки цьому досягається такий стан господарської діяльності, коли раціональне природокористування стає рівновеликим з основними виробничими завданнями, збалансовується з ними.

Таким чином, на сьогодні стоїть завдання перетворити ідеальну модель екологічно сталого розвитку на реальну модель вітчизняного способу виробництва. Будь-які програми і заходи щодо стабілізації народного господарства, які не враховують впливу екологічного чинника, ведуть у безвихідь. Тільки здійснення екологічно і соціально орієнтованої економічної реформи здатна нормалізувати екологічну ситуацію.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Самойленко Ю.І. Екологічна безпека – як пріоритет національної безпеки України [Текст] / Ю.І. Самойленко // Зелений світ – 2010 - №84(247) – С.3.
2. Про схвалення Концепції національної екологічної політики України на період до 2020 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.10.2007 №880-р [Електронний ресурс] - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=880-2007-%D1%80>

Циганенко, О.В. Формування екологічної політики держави в сучасних умовах [Текст] / О.В. Циганенко // Соціально-економічний розвиток України: європейський вибір: збірник наукових праць XII Міжнародної наукової конференції молодих учених та студентів (11-12 травня 2012 р., м. Мелітополь). - Мелітополь: МІДМУ "КПУ", 2012. - С. 39-40.